

EXPUNERE DE MOTIVE

Necesitatea promovării prezentei propuneri legislative este dată de importanța internațională a „**surselor de energie neconvenționale**”, deoarece anumiți purtători de energie, precum deșeurile de produse chimice, de mase plastice, anvelopele uzate care se folosesc pentru producerea de energie termică (de exemplu la „Casial” Chișcădaga), nu sunt „**surse regenerabile**” ci „**surse neconvenționale**” de energie. Prin utilizarea în mai mare măsură a surselor regenerabile de energie se asigură creșterea siguranței în alimentarea cu energie și limitarea importului de resurse energetice, în condițiile unei dezvoltări economice durabile. Aceste cerințe se realizează în context național prin implementarea unor politici de conservarea energiei, creșterea eficienței energetice și prin valorificarea superioară a surselor regenerabile.

Valorificarea surselor regenerabile de energie se realizează pe baza a trei premise importante conferite de acestea și anume: accesibilitate, disponibilitate și acceptabilitate. Exploatarea surselor regenerabile și alternative de energie conferă garanția unor premise reale de atingere a obiectivelor strategice privind creșterea siguranței în alimentarea cu energie pe baza diversificării surselor și diminuării ponderii importului de resurse energetice, respectiv de dezvoltare durabilă a sectorului energetic și de protejare a mediului înconjurător.

Până acum au fost adoptate o serie de politici și instrumente specifice, precum emiterea de "certIFICATE VERZI" ("*certIFICATE ecologice*"), pentru promovarea utilizării surselor regenerabile de energie **exclusiv în domeniul producerii de energie electrică**. Or, mai ales în vremea din urmă, odată cu creșterea prețurilor produselor petroliere și al gazului natural, a devenit necesară și oportună adoptarea și aplicarea de reglementări referitor la utilizarea surselor regenerabile de energie **în domeniul producerii de energie termică** pentru spațiile de locuit, pentru spațiile cu utilizare profesională și pentru procesele industriale. Promovarea producerii și consumului de energie termică obținută din surse regenerabile sau neconvenționale de energie constituie un obiectiv de interes național. Energia termică are o importanță cel puțin la fel de mare ca energia electrică, deoarece reprezintă 65,84% din totalul resurselor energetice consumate în România, după cum rezultă din cifrele „Strategiei de valorificare a surselor regenerabile de energie”, aprobată prin HG nr.1535/1812.2003, publicată în M.Of., Partea I nr. 8/7.01.2004.

Scopul prezentei propuneri este crearea unui cadru legal necesar pentru economisirea energiei termice și pentru utilizarea în mai mare măsură a surselor de energie regenerabilă și altor surse de energie neconvențională, reducerea consumului total de energie și a poluării mediului. Prin această propunere legislativă se instituie

obligații și se stabilește cadrul de acordare de stimulente pentru producătorii și consumatorii de energie termică din surse regenerabile sau neconvenționale, sau care realizează economii semnificative de energie. De asemenea, ținând cont de potențialul deosebit de care țara noastră îl posedă în zona biocombustibililor, au fost formulate și o serie de reglementări de natură să asigure abordarea acestui domeniu foarte important dar încă neexplorat.

Programul de economisire a energiei și de utilizare a surselor regenerabile de energie se înscrie în cerințele de mediu asumate prin Protocolul de la Kyoto la Convenția - Cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, adoptat la 11.12.1997, ratificat de România prin Legea nr.3/2001, respectiv de Uniunea Europeană în baza Documentului 2002/358/CE. Lupta împotriva schimbărilor climatice este o prioritate a politicii energetice, care vizează să diminueze cu 4% pe an, în medie, emisiile de gaze cu efect de seră ale fiecărei țări europene. În consecință, și în România, trebuie adoptate reglementări care să permită obținerea cel puțin a acestor rezultate obligatorii și, eventual, chiar depășirea lor, pentru a putea beneficia de pe urma avansului obținut, atât pe plan financiar, cât și pe plan ecologic. În statele Uniunii Europene, promovarea energiei din surse regenerabile se asigură pe baza a două scheme-suport distincte, și anume:

- prețul energiei produse din surse regenerabile se determină pe cale administrativă, iar cantitatea produsă se stabilește pe piața energiei;
- cantitatea de energie produsă sau consumată din surse regenerabile ("*energie verde*") se determină pe cale administrativă, iar nivelul prețului certificatelor de "*energie verde*" se stabilește pe piața energiei.

Prin inițiativa legislativă, pentru încurajarea economisirii resurselor energetice și a producerii energiei din surse regenerabile sau neconvenționale de energie, se aplică sistemul cotelor obligatorii combinat cu sistemul de comercializare a certificatelor de economisire a energiei. Ca și la promovarea energiei electrice provenite din surse regenerabile de energie, se propune un mecanism bazat pe stabilirea pe cale administrativă a cantității programate de economie de energie sau de energie provenită din surse regenerabile de energie, urmând ca prețul să fie stabilit în mod liber, între anumite limite, pe piața bilaterală sau centralizată a certificatelor. În acest scop, se propune introducerea unui sistem de „**certIFICATE DE ECONOMISIRE A ENERGIEI**” care se acordă acelor persoane juridice care produc energie termică pornind de la surse regenerabile de energie, sau care realizează economii semnificative de energie, ca urmare a introducerii unor tehnologii noi, rezultat al cercetării științifice, dezvoltării și

implementării acestora în practică. Pe de altă parte, furnizorii de energie termică și de resurse energetice fosile au obligația să realizeze o anumită cotă de economii de energie, sau să achiziționeze de pe piață „certIFICATELE DE ECONOMISIRE A ENERGIEI”. În același timp, dat fiind că proiectul de lege se referă la „energie”, care se măsoară cu aceleași unități de măsură indiferent dacă este vorba de energie electrică, energie termică sau alte forme de energie, se propune tranzacționarea certificatelor de „economisire a energiei” pe piața unică, a „certificatelor verzi”. „Certificatele de economisire a energiei” se vor acorda ponderat, în funcție de sursa energetică din care provin, de eficiența economiilor realizate, precum și de alți factori care se vor stabili prin hotărâre a Guvernului. În final, între acestea și „certIFICATELE VERZI”, va fi echivalență deplină, ele circulând simultan pe piață și având aceeași valoare de achiziție. În urma emiterii acestui act normativ, se prevede realizarea unor economii de energie, încurajarea cercetării din domeniu și creșterea ponderii energiei termice obținute din surse regenerabile de energie, ceea ce, pe de o parte, va însemna reducerea dependenței României de importurile de surse fosile de energie (produse petroliere, gaze naturale, cărbuni) și, pe de altă parte, reducerea poluării, prin scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră, a altor emisii gazoase, solide, lichide, suspensii și aerosoli, etc. Pe plan mondial există deja tehnologii competitive pentru utilizarea surselor regenerabile de energie, cum ar fi biogazul, rumegușul sau alte deșeuri lemnoase, energia geotermică (prin intermediul pompelor de căldură), energia solară termică și altele, în vederea încălzirii spațiilor de locuit, a spațiilor de uz profesional, sau pentru obținerea apei calde menajere sau industriale. Prin introducerea măsurilor propuse, se preconizează creșterea utilizării acestor tehnologii moderne, nepoluante, care fac apel în măsură foarte mare la sursele regenerabile de energie, de care dispunem în cantități practic nelimitate și, în cele mai dese cazuri, gratuit.

Propunerea de lege se încadrează în setul de legi din domeniul energiei. În acest moment, există o lacună legislativă în domeniul producerii de energie termică în general, și în special în domeniul încurajării economiei de energie termică și a producerii ei din surse regenerabile de energie. Ca atare, propunerea vine în completarea Legii nr.318 din 8.07.2003, a energiei electrice, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.511/16.07.2003, dar și în completarea Legii nr.199/2000 privind utilizarea eficientă a energiei, republicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.734/08.10.2002 .

Propunerea legislativă vine să pună în aplicare prevederile Legii nr.14/1997, pentru ratificarea Tratatului Cartei Energiei și a Protocolului „Cartei Energiei privind eficiența energetică și aspecte legate de mediu” încheiate la Lisabona la 17.12.1994, publicate în M.Of. nr. 026/02.18.1997. După adoptarea acestei propuneri de lege, se vor emite

hotărâri ale Guvernului și ordine ale autorităților competente în materie, pentru a pune în aplicare prevederile legii.

În elaborarea proiectului de lege, s-a pornit de la condițiile impuse prin „Strategia Națională de dezvoltare energetică a României pe termen mediu” aprobată prin HG nr.647 din 12.07.2001 și publicată în M.Of., Partea I, nr.444/08.07.2001, precum și prin „Strategia de valorificare a surselor regenerabile de energie”, aprobată prin HG nr.1535/18.12.2003, publicată în M.Of., Partea I nr. 8/7.01.2004.

Prezentul proiect de act normativ a fost elaborat cu consultarea unor specialiști din domeniu, din cadrul sistemului termoenergetic din România, precum și din cadrul unor autorități competente (Agenția Română pentru Conservarea Energiei). În același timp, s-a utilizat experiența franceză, ca țară europeană cu un sistem energetic bine pus la punct, care a adoptat de curând o legislație similară.

Pe plan comunitar european există o serie de directive, recomandări, comunicate și rapoarte, care privesc direct metodele legislative de încurajare luate pe plan comunitar și pe plan național în țările membre ale Uniunii europene în vederea creșterii ponderii utilizării surselor regenerabile de energie. Propunerea prezentă de act normativ vine în întâmpinarea acestor prevederi, îndeplinind cerințele impuse prin actele normative elaborate la nivel european. În acest domeniu, pe plan comunitar, există o serie de acte normative, după cum urmează:

1) Recomandarea Consiliului din 9.06.1988, referitor la dezvoltarea exploatarea energiilor regenerabile în Comunitate {88/349/CEE};

2) Comunicatul Comisiei, din 23.04.1997, privind viziunea globală a politicii și acțiunilor energetice {COM(97) 167 final};

3) „Energie pentru viitor: sursele regenerabile de energie – Cartea albă pentru stabilirea unei strategii și a unui plan de acțiune comunitare”. Comisia Europeană {COM(97) 599 final} ;

4) „Spre o strategie europeană de securitate a aprovizionării energetice; cartea verde”, adoptată de către Comisia Europeană la 29.11.2000 {COM (2000) 769 final};

5) Comunicatul Comisiei, din 16.02.2001, către Consiliu, Parlamentul european, Comitetul economic și Social și către Comitetul Regiunilor, privind punerea în operă a strategiei și planului de acțiune comunitare în materie de surse regenerabile de energie {COM (2001) 69 final};

6) Raportul final privind cartea verde "Spre o strategie europeană de securitate a aprovizionării energetice", Comunicatul Comisiei Comunităților Europene, Bruxelles, 26.06.2002, {COM(2002) 321 final}.

7) Comunicatul Comisei către Consiliul și Parlamentul European, "Partea surselor de energie regenerabile în UE" – Raportul Comisiei conform art.3 al directivei 2001/77/CE – evaluarea incidenței instrumentelor legislative și altor politici comunitare care ținesc spre creșterea ponderii surselor regenerabile de energie în UE și propuneri concrete de acțiune {SEC (2004) 547};

8) Directiva 2002/91/CE privind performanța energetică a clădirilor (JO L1 din 4.01.2003) ;

9) Directiva 2003/96/CE de restructurare a cadrului comunitar de taxare a produselor energetice și a electricității (JO L 283 din 31.10.2003)

10) COM (2003) 453 din 1.8.2003 privind exigențele în materie de eco-concepție aplicabile la produsele consumatoare de energie ;

11) COM (2003) 739 din 10.12.2003 privind eficacitatea energetică în utilizări finale și în serviciile energetice;

În ce privește legislația națională a țărilor europene, există deja o serie de reglementări naționale care răspund condițiilor puse pe plan comunitar, pentru încurajarea utilizării surselor alternative de energie termică în locul combustibililor fosili. Astfel, în Marea Britanie, Italia și, mai recent în Franța, prin Legea n°2005-781 din 13.07.2005, "Lege program pentru fixarea orientărilor politicii energetice", s-a stabilit introducerea "certificatelor de economisire a energiei" pentru economiile de energie termică realizate și pentru energia termică produsă din surse regenerabile de energie, cum ar fi energia solară, energia rezultată din biomasă, geotermală, ș.a. În același timp, prin legislația specifică adoptată, Suedia și-a propus ca până în anul 2020 să devină complet independentă de sursele fosile de energie, consumând exclusiv resurse regenerabile de energie.

Obiectivul strategic stabilit de Uniunea Europeană în Cartea Albă „Pentru o Strategie Comunitară” constă în dublarea, până în anul 2010, a aportului surselor regenerabile de energie al țărilor membre ale Uniunii Europene, care trebuie să ajungă treptat, de la 6% în anul 1995, la 12% în 2010, din consumul total de resurse primare. În „Cartea Albă pentru o Strategie Comunitară” și în Planul de acțiune "Energie pentru viitor -

sursele regenerabile", se promovează o strategie denumită "Campania de demarare a investițiilor", în care se preconizează realizarea de noi capacități energetice pe bază de surse regenerabile de energie.

În România, ponderea surselor regenerabile de energie în consumul total de resurse primare urmează să ajungă la 11% în anul 2010 și la 11,2% în anul 2015, în conformitate cu strategia națională din domeniu. În acest scop a fost aprobată „Strategia de valorificare a surselor regenerabile de energie” aprobată prin HG nr.1535/18.12.2003, publicată în M.Of., Partea I nr. 8/7.01.2004 (**a se urmări anexa 1-extras din Strategia de valorificare a surselor regenerabile de energie**). De asemenea, „Strategia națională în domeniul eficienței energetice” aprobată prin HG nr.163/12.02.2004, publicată în M.Of., Partea I, nr. 160/24.02.2004, prevede reducerea importantă a consumurilor energetice, prin creșterea eficienței energetice și reducerea pierderilor de energie. Măsurile luate în favoarea eficacității energetice vor facilita realizarea obiectivului stabilit la nivel național și european de 11% energie obținută din surse regenerabile. Prin măsurile active propuse, de producere a energiei termice din surse regenerabile, precum și prin măsurile pasive de realizarea de economii de energie, se prevede reducerea consumului total de energie care servește drept bază de calcul al acestui procent.

Pentru o susținere a celor prezentate vă anexăm organigrama **OPCOM (Operatorul Pieței de Certificate Verzi)** , și o scurtă descriere (cu definiții și termeni) a Pieței Centralizate pentru Certificatele Verzi - **anexele 2 și 3** - .

În acest sens, propunerea legislativă vine ca o necesitate pentru punerea în aplicare a acestor acte normative românești și europene, pentru creșterea independenței energetice a României și pentru prevenirea unei crize energetice naționale într-un viitor apropiat .

Inițiatori :

Senator PNL de Hunedoara

Viorel ARION

Senator PNL de Botoșani

Mihai Tâmbuleac

Anexa 1

Strategia de valorificare a surselor regenerabile de energie Hotărârea de Guvern 1535 din 18.12.2003

- extras -

Definiții, concepte și noțiuni de specialitate

- surse regenerabile de energie - surse de energie din categoria nefosile, cum sunt sursele solare, sursele eoliene, hidroenergia, biomasa, sursele geotermale, energia valurilor, biogazul, gazele rezultate din fermentarea deșeurilor (gazul de depozit), gazul de fermentare a nămolurilor în instalații de epurare a apelor uzate;
- energia solară provine din radiația solară, din care se obține energie electrică pe baza tehnologiei fotovoltaice sau energie termică prin metode de conversie termo-solară;
- energia eoliană provine din transformarea și livrarea în sistemul energetic sau direct către consumatorii locali a energiei electrice provenite din potențialul energetic al vântului;
- energie hidro este energia furnizată de unități hidroenergetice cu puterea instalată mai mică sau egală cu 10 MW (categoria "hidroenergie mică"), respectiv unități hidroenergetice cu puterea instalată mai mare de 10 MW (categoria "hidroenergie mare");
- biomasa reprezintă fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor din agricultură, silvicultură sau sectoare industriale conexe, inclusiv a materiilor vegetale și animale, precum și a deșeurilor industriale și urbane;
- energia geotermală rezultă din energia înmagazinată în depozite și zăcăminte hidrogeotermale subterane, exploatabile în condiții de eficiență economică;
- energia electrică produsă din surse regenerabile de energie - energia electrică furnizată exclusiv din surse regenerabile de energie, precum și cota de energie electrică produsă din surse regenerabile în centrale hibride, care utilizează și surse convenționale de energie, incluzând energia electrică consumată de sistemele de stocare a purtătorilor de energie convențională și excluzând energia electrică obținută din aceste sisteme;
- consumul de energie electrică - cantitatea de energie utilizată, rezultată din producția de energie electrică, inclusiv energia electrică furnizată de autoproductori, la care se adaugă importurile din care se scad exporturile.

2. 1. Obiective generale

Obiectivele generale ale Strategiei de valorificare a surselor regenerabile de energie constau în :

- integrarea surselor regenerabile de energie în structura sistemului energetic național;
- diminuarea barierelor tehnico-funcționale și psiho-sociale în procesul de valorificare a surselor regenerabile de energie, simultan cu identificarea elementelor de cost și de eficiență economică;
- promovarea investițiilor private și crearea condițiilor pentru facilitarea accesului capitalului străin pe piața surselor regenerabile de energie;
- asigurarea independenței consumului de energie al economiei naționale;
- asigurarea, după caz, a alimentării cu energie a comunităților izolate prin valorificarea potențialului surselor regenerabile locale;
- crearea condițiilor de participare a României la piața europeană de "Certificate verzi" pentru energie din surse regenerabile.

2. 2. **Obiective specifice**

Valorificarea surselor regenerabile de energie se realizează în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 443/2003 privind promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile de energie și cu obiectivele specifice din programele ce urmează să se elaboreze pe fiecare categorie de sursă regenerabilă de energie (solară, eoliană, hidroenergie, biomasa și geotermală).

a). **Energia solară** - pentru evaluarea potențialului energetic din zone geografice izolate sau cu acces limitat la rețeaua energetică se vor implementa proiecte demonstrative de sisteme solare fotovoltaice. Creșterea gradului de atractivitate al investițiilor pentru sisteme energetice solar-fotovoltaice sau solar-termice cu sau fără conectare la rețeaua energetică este favorizată de premisa că, pe termen mediu și lung, costurile specifice vor cunoaște o diminuare treptată.

Aplicațiile solar-termale se realizează cu instalații de captatori solari (inclusiv componente auxiliare), ce vor însuma o suprafață totală de circa 150.000 m².

Sistemele solar-fotovoltaice își găsesc utilitatea în aplicații din zone geografice izolate sau cu posibilități limitate de acces la rețeaua electrică. În aplicațiile fotovoltaice s-au identificat mai multe tipuri de proiecte, astfel:

- sisteme fotovoltaice autonome pentru electrificarea rurală, cu aplicații în Munții Apuseni sau alte zone montane, în nordul Moldovei, parcuri naturale (ex.: Delta Dunării) etc.;
- sisteme fotovoltaice conectate la rețeaua de transport și distribuție a energiei electrice:
 - minicentrale solar-fotovoltaice (*câteva sute de kW - 1 MW*), în zona litoralului Mării Negre, cu un potențial solar atractiv și pe suprafețe potențial utilizabile (pe principiul compensării consumului suplimentar sezonier sau pentru compensarea liniilor electrice cap de rețea în zona Deltei Dunării);
 - sisteme fotovoltaice (*1 kW – 5 kW*) conectate la rețea (în orașe mari, litoral, case de vacanță, etc.).

e). **Energia geotermală**

Obiectivele programului de valorificare eficientă a potențialului hidrogeotermal din România constau în:

- elaborarea de studii de fezabilitate și consultanță, cu soluții de implementare și asimilarea de tehnologii și echipamente performante;
- diseminarea și valorificarea datelor și informațiilor aferente programelor de tehnologizare și implementare curentă;
- definitivarea proiectelor (aplicații) demonstrative de valorificare complexă a potențialului hidro-geotermal din România;
- elaborarea unui cadru legislativ de norme și reglementări pentru valorificarea surselor geotermale, în condiții de eficiență economică ridicată.

Cap. 5. **Mecanisme de finanțare a investițiilor pentru promovarea surselor regenerabile de energie**

5.1. **Finanțarea de programe și proiecte de investiții** destinate valorificării surselor regenerabile de energie se asigură inclusiv prin resurse directe sau indirecte, în forme diversificate, astfel:

- fonduri proprii ale furnizorilor de capital;
- fonduri cu destinație specială;
- finanțare de către terți;
- finanțare prin mecanisme specifice de tip BOT, BOO sau F-BOOT;
- garanții și instrumente financiare specifice sistemului bancar.

Furnizorii pot constitui, din **surse proprii**, fonduri financiare necesare implementării proiectelor de investiții pentru realizarea, modernizarea, extinderea și/sau dezvoltarea sistemelor de producere a energiei din surse regenerabile.

Fonduri cu destinație specială ce se constituie pe bază de taxe aplicate la anumite

categorii de produse din activitatea economică curentă. Din aceste fonduri se asigură resurse financiare pentru implementarea proiectelor reprezentative, aprobate la nivel guvernamental, prin finanțare de la bugetul de stat (*Capitolul Energie*), transferul de la bugetul de stat către bugetele locale pentru dezvoltarea sistemului energetic și investiții finanțate de regiile autonome, companiile naționale sau cu capital majoritar de stat.

Finanțarea de către terți se realizează prin participarea unui furnizor și a unui beneficiar pentru finanțarea unor proiecte specifice de către a treia parte, ce pune la dispoziție resursele financiare necesare. Finanțarea de către terți se realizează după următoarele proceduri specifice:

- finanțare de tipul 'primul ieșit din afacere', în care economiile realizate în urma implementării proiectului (programului), pe o perioadă determinată de timp, se folosesc pentru acoperirea costului proiectului;
- împărțirea economiilor - finanțare prin care se stabilește că fiecare parte implicată primește un procent predeterminat din profitul obținut prin vânzarea energiei produse, pe o perioadă stabilită inițial prin contract;
- garantarea economiilor/profitului obținut - societatea garantează beneficiarului reducerea, cu un anumit procent, a costului energiei.

Finanțarea prin mecanisme tip BOT, BOOT sau F-BOOT se realizează prin preluarea de către o societate privată a unei investiții noi (inclusiv patrimoniale) și urmărirea derulării afacerii, până la recuperarea resurselor financiare alocate. Procedura se aplică în situații în care proprietarul nu dispune de sursele financiare necesare finalizării investiției după una din procedurile de tip BOO, BOOT sau F – BOOT.

Finanțarea pe bază de grant se realizează prin alocarea de resurse financiare de către organisme financiare internaționale, pentru finanțarea de proiecte prioritare, în statele în care sunt dirijate fondurile de investiții respective. Procedura se aplică pentru investiții considerate necesare, în situații ce prezintă anumite reticențe, întârzieri la nivel național sau la acțiuni concertate de soluționare a unor aspecte de interes mondial.

Stimulentele financiare speciale se acordă pentru investiții interne și externe în scopul valorificării surselor regenerabile de energie și constau în următoarele proceduri de finanțare:

- cofinanțarea de investiții specifice;
- finanțare de programe de cercetare - dezvoltare - implementare;
- finanțare pentru audit energetic în vederea adoptării de decizii pentru implementarea programelor de valorificare a surselor regenerabile;
- asigurarea de mijloace financiare privind creșterea gradului de utilizare a acestor surse de energie.

Instrumentele economice (de tarificare sau impozitare) pentru susținerea programelor și proiectelor de valorificare a surselor regenerabile de energie asigură evidențierea unor costuri externe privind prețul energiei generate din combustibili fosili (ex. taxa de CO₂, SO₂, noxe etc.), cu referire la costurile generate de recuperarea investiției, tratarea deșeurilor radioactive ș.a.

Instrumentele financiare specifice sistemului bancar în vederea susținerii unor proiectelor de investiții energetice se referă la:

- împrumuturi (cu sau fără garanții bancare) de pe piața de capital, obligațiuni emise de societăți interesate sau împrumuturi contractate de la instituții financiar-bancare interne sau externe;
- credite bancare (linii de credit) destinate finanțării investiției;
- acțiuni sau titluri de proprietate pentru participarea persoanelor fizice și/sau juridice la capitalul social al societății interesate, cu finanțare parțială sau majoritară la implementarea proiectului.

Garanțiile bancare și alte facilități de natură financiară acordate de autoritățile

centrale/locale reprezintă modalități atractive pentru asigurarea finanțatorului asupra destinației creditului acordat societăților comerciale în vederea implementării proiectelor de resurse regenerabile.

5. 2. **Mecanisme de finanțare a surselor regenerabile de energie agreeate în cadrul Comunității Europene**

În etapa actuală, la nivelul Comunității Europene nu funcționează un mecanism fiscal comun pentru promovarea surselor regenerabile de energie, însă se aplică metodologii și instrumente specifice, care pot fi implementate relativ ușor, în România, astfel:

- sprijin direct prin prețurile practicate la fiecare tip de energie regenerabilă;
- ajutor acordat pentru investiții de capital;
- adoptarea de măsuri fiscale de promovare;
- sprijin pentru activitatea de cercetare-dezvoltare (C&D);
- ajutor indirect pentru dezvoltarea diferențiată pe fiecare tip de sursă de energie.

Alte surse provin din fondurile de dezvoltare regională, programul 'Energie inteligentă', respectiv programul 'ALTENER'.

Conform Protocolului de la Kyoto (articolul 6), un mecanism specific de finanțare a investițiilor pentru promovarea surselor regenerabile de energie recomandă aplicarea cadrului Joint Implementation.

Prin **schemele de sprijin direct prin prețuri**, producătorul de energie primește, în baza unei reglementări naționale, un ajutor financiar direct sau indirect (la energia produsă și încasată).

Mecanismele de ajutor direct prin prețuri sunt de două feluri, și anume: sistemul cotelor și sistemul de prețuri fixe.

În sistemul cotelor, prețul energiei din surse regenerabile se stabilește astfel încât să asigure concurența reală între producătorii de energie din surse regenerabile. În acest scop se practică două mecanisme:

- certificate verzi;
- cererea de ofertă.

La **certificatele verzi**, mecanismul oferă posibilitatea vânzării energiei la un preț determinat de piață. Pentru finanțarea costurilor suplimentare și garantarea producerii cotei stabilite, fiecare consumator trebuie să cumpere un anumit număr de certificate verzi de la producătorii de energie din surse regenerabile, pe baza unui procent sau a unei cote din producția/consumul total al acestora de energie. Interesul consumatorului de a cumpăra certificate verzi la un preț convenabil dezvoltă o piață secundară pe care intră în concurență producătorii de energie regenerabilă.

Prin utilizarea mecanismului **Cerere de ofertă**, statul lansează cereri de oferte pentru furnizarea de energie, care se livrează societății de distribuție pe bază de contract, la prețul din ofertă. Costul suplimentar rezultat din cumpărarea de energie se suportă de consumatorul final, prin intermediul unei redevențe speciale.

Sistemul de prețuri fixe are un preț specific de cumpărare a energiei, pe care distribuitorul îl plătește producătorului de energie. Statul nu fixează plafoane sau cote întrucât acestea se determină indirect pe baza nivelului de preț fixat. Mecanismul 'primelor fixe' poate fi asimilat 'sistemului de prețuri fixe'.

Statul fixează o primă (*bonus*) al cărui plafon este superior prețului normal plătit producătorilor de energie regenerabilă. Dacă prețul fix este corelat cu prețul pieței de energie nu se creează diferențe mari între regimul prețului fix și al primei fixe. Prețul sau prima fixă se pot revizui, după caz, pentru a influența scăderea prețurilor.

Ajutorul în favoarea investițiilor de capital constă în acordarea de subvenții pentru investiții de capital sau credite pentru echipamente. Plafonul subvenției poate fi mai mare pentru tehnologii cu eficiență economică pe piață (ex. sisteme de module fotovoltaice). Pentru tehnologii integrate pe piață (ex. energia eoliană), subvențiile se utilizează cu regularitate, însă plafonul acestora este mai redus.

Măsurile fiscale reprezintă un ajutor ce se poate acorda în mai multe forme:

- exceptarea sau rambursarea taxelor pentru energie;
- reducerea cotei TVA la anumite tipuri de energie din surse regenerabile;
- exceptări fiscale la investiții în microcentrale energetice pentru valorificarea surselor regenerabile;
- instituirea de taxe asupra emisiilor de SO₂ și NO₂ destinate, cu prioritate, dezvoltării energiei eoliene sau hidroelectrice.

Ajutorul pentru sectorul cercetare-dezvoltare este menit să promoveze, în exclusivitate, sursele regenerabile de energie.

Ajutorul indirect în favoarea producerii de energie din surse regenerabile se acordă pentru punerea în aplicare de programe de reîmpăduriri, plantații cu creștere rapidă, utilizarea de biocarburanți pentru promovarea obținerii de biomasă, reciclarea deșeurilor etc.

Directiva 2003/30/CE privind promovarea utilizării biocarburanților sau a altor tipuri de carburanți din surse regenerabile oferă posibilitatea substituirii combustibililor fosili în transportul rutier.

În cadrul Uniunii Europene se află într-un stadiu avansat propunerea de elaborare a unei directive privind taxarea produselor energetice care prevede, între altele, aplicarea exceptărilor fiscale pentru sursele regenerabile de energie.

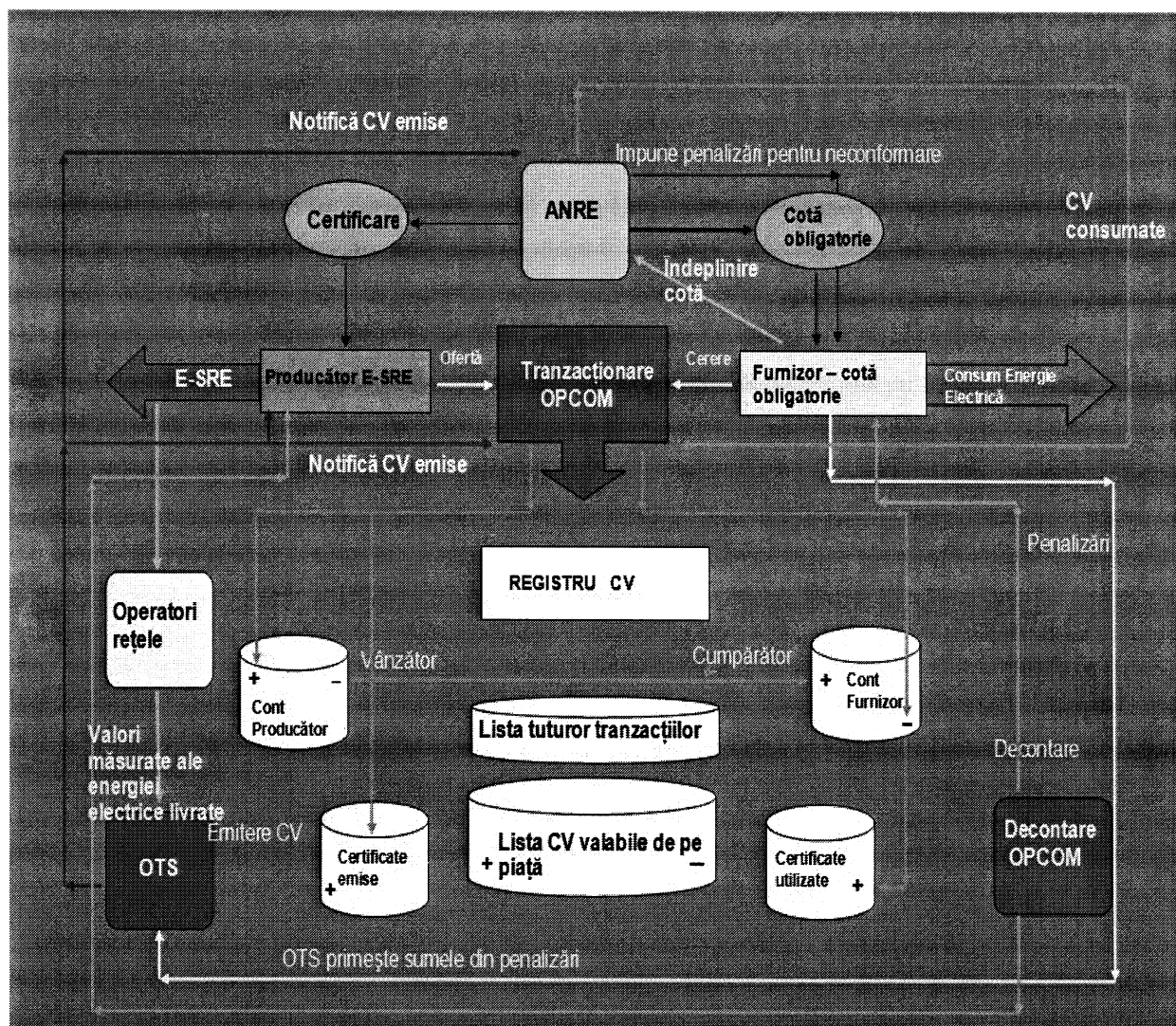
Utilizarea surselor regenerabile de energie reprezintă o prioritate a politicii energetice naționale și se realizează printr-un mecanism de sprijin prin prețuri, pe baza unui mediu legislativ stabil, de atragere a investitorilor și accesul pe piață al producătorilor cu profituri rezonabile.

Sursele regenerabile se pot asimila unui 'flux energetic natural', fie că se au în vedere sursele solare, eoliene, hidroenergie, biomasa sau energia geotermală. Pe termen lung, implementarea Strategiei de valorificare a surselor regenerabile de energie asigură oportunități reale pentru lărgirea bazei de producție și furnizare de energie, sursele regenerabile fiind considerate energii curate, sustenabile și cu potențial de exploatare ridicat.

În cadrul Consiliului Mondial al Energiei se apreciază că participarea semnificativă a surselor regenerabile la balanța energetică poate să contribuie la diversificarea ofertei pe o piață lărgită a energiei, reducerea emisiilor de noxe și dezvoltarea durabilă a unui sistem energetic național.

La Summit-ul Mondial de Dezvoltare Durabilă de la Johannesburg, din august 2002, s-a propus participarea cu o cotă globală a surselor regenerabile, diversificarea surselor energetice primare și implementarea de tehnologii energetice avansate, accesibile în toate statele pe baze contractuale reciproc avantajoase, inclusiv pentru România.

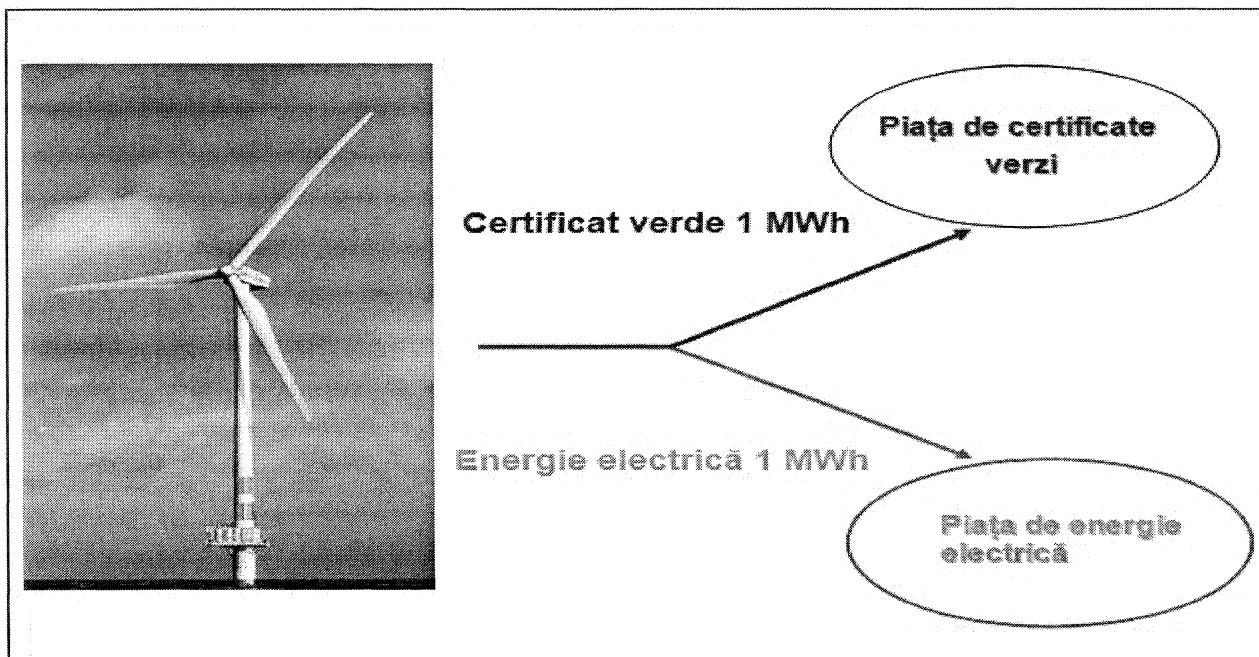
Anexa 2

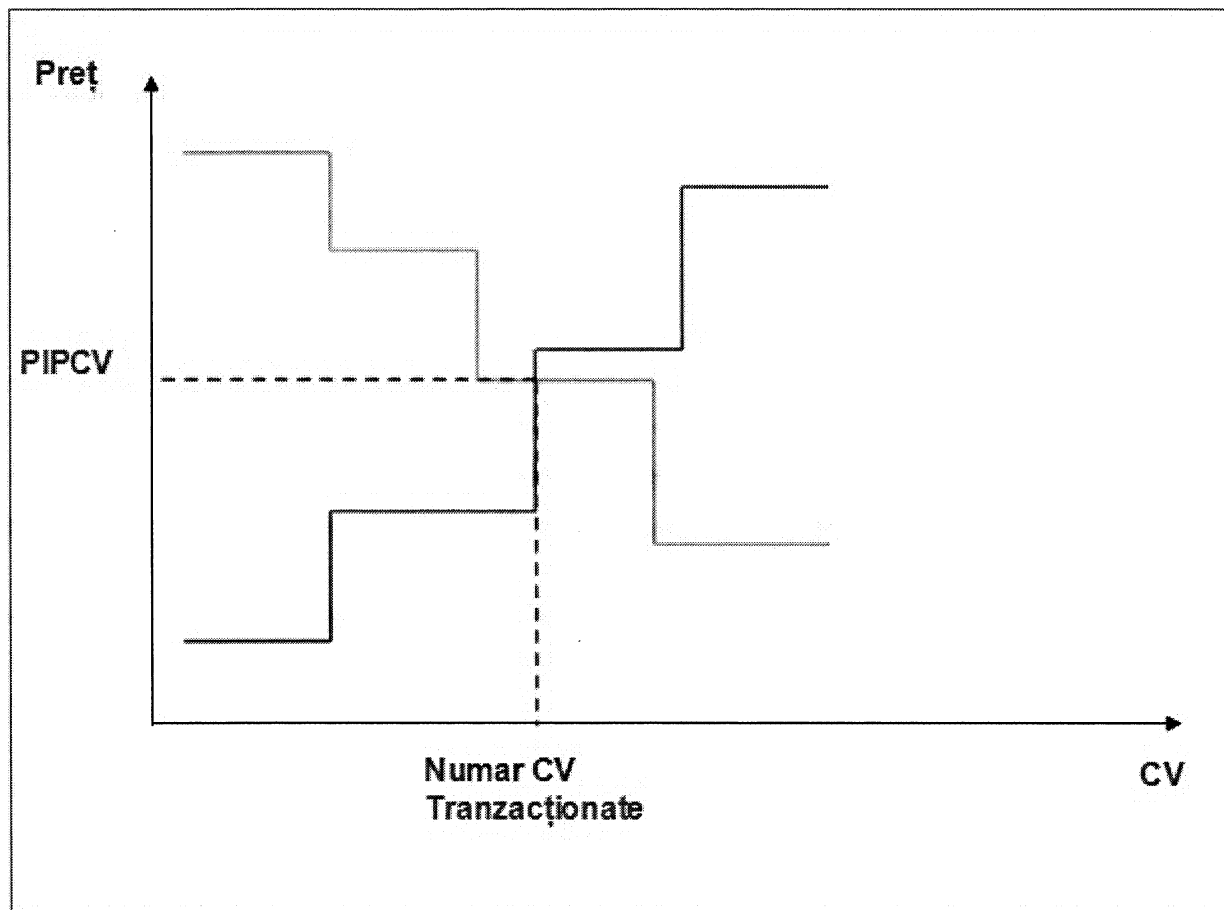

Anexa 3 :

Piața Centralizată pentru Certificate Verzi

Descriere generală – termeni și definiții -

OPCOM (Operatorul Pieței de certificate Verzi) - Persoana juridica ce asigura tranzacționarea Certificatelor Verzi si care determina preturile pe Piața centralizata a Certificatelor Verzi, îndeplinind funcțiile prevăzute de Regulamentul de organizare si funcționare a Pieței de Certificate Verzi (Ord. ANRE nr. 15 / 2005).

Certificat Verde – Document care atesta o cantitate de 1 MWh de energie electrica produs din surse regenerabile de energie.

Sistem de cote obligatorii – Mecanism de promovare a producerii de energie electrica din surse regenerabile de energie, prin achiziția de către furnizori a unor cote obligatorii de energie electrica produsa din aceste surse în vederea vânzării către consumatorii deserviți.

Funcționarea sistemului de cote obligatorii pentru promovarea energiei electrice din surse regenerabile de energie, presupune parcurgerea următorilor pași :

- Autoritatea de reglementare stabilește o cota fixa de energie electrica produsa din surse regenerabile de energie, pe care furnizorii sunt obligați sa o cumpere *ANRE*
- Autoritatea de reglementare califica anual producătorii de energie electrica din surse regenerabile de energie, pentru a obține Certificate Verzi. *ANRE*
- Producătorii (*de energie din SRE - Nota mea*) primesc pentru fiecare unitate de energie electrica livrata în rețea (1 MWh), un Certificat Verde, care poate fi vândut separat de energia electrica, pe Piața de Certificate Verzi (*emis de OTS „Operator de Transport si Sistem”, respectiv Transelectrica SA – Nota mea*)
- Pentru îndeplinirea obligației, furnizorii trebuie sa detină un număr de Certificate Verzi egal cu cota de energie electrica din surse regenerabile de energie impusa

- Valoarea Certificatelor Verzi reprezintă un *câștig suplimentar* primit de producători pentru “energia curată” pe care o livrează în rețele
- Prețul energiei electrice este determinat pe piața de energie electrică
- *Prețul suplimentar* primit pentru Certificatele Verzi vândute este determinat pe o *pieța paralelă*, unde sunt tranzacționate *beneficiile aduse mediului*

Valoarea Certificatelor Verzi se stabilește prin mecanisme de piața:

- Prin *contracte bilaterale* între producători și furnizori
 - Pe o *pieța centralizată* organizată și administrată de OPCOM
- Prețul Certificatelor Verzi variază într-un interval [Pmin ÷ Pmax] stabilit prin Hotărâre de Guvern.

Prețul minim este impus pentru protecția producătorilor iar prețul maxim, pentru protecția consumatorilor.

Pentru perioada 2005-2012 valoarea anuală minimă și maximă de tranzacționare a certificatelor verzi este de 24 Euro/certificat, respectiv 42 Euro/certificat, calculată la cursul de schimb stabilit de Banca Națională a României, pentru ultima zi lucrătoare a lunii decembrie din anul precedent .

Energia electrică se tranzacționează separat de certificatele verzi

Actori

- Autoritatea de Reglementare – ANRE
- Producători de energie electrică din surse de energie regenerabile
- Furnizori
- Operatorul de Transport și de Sistem – O T S
- OPCOM

Sursele regenerabile eligibile să participe în sistemul de tranzacționare a Certificatelor Verzi

- Vânt
- Soare
- Biomasa
- Energia hidroelectrică produsă în centrale cu o putere mai mică sau egală cu 10 MW, puse în funcțiune sau modernizate începând cu anul 2004
- Geotermala
- Energia valurilor
- Hidrogen produs din surse regenerabile de energie

Cotele obligatorii de energie electrică produsă din surse regenerabile de energie (E-SRE) până în anul 2010

Sunt stabilite în conformitate cu ținta asumată de România în negocierile de aderare la UE și anume 33% E-SRE în consumul intern brut, în anul 2010-2012.

Cota aplicată furnizorilor (%)	Anul
0,7	2005
2,22	2006
3,74	2007
5,26	2008
6,78	2009
8,3	2010-2012

Conform HG 958/2005, valoarea anuală a cotei obligatorii poate fi modificată în perioada 2005-2007, în prima decadă a lunii decembrie, prin ordin al președintelui ANRE în cazul în care capacitatea instalată în centrale de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie nu poate asigura cererea de certificate verzi .

Adrese utile: website-ul Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei

Rolul ANRE

- Califica producătorii de energie electrica din SRE eligibile, pentru participarea la piața de certificate verzi
- Stabilește anual prețul minim și prețul maxim pentru Certificatele Verzi
- Urmărește îndeplinirea cotei obligatorii de către furnizori
- Aplica penalități pentru neîndeplinirea cotei

Furnizorii

Sunt obligați să achiziționeze anual un număr de Certificate Verzi egal cu produsul dintre valoarea cotei obligatorii și cantitatea de energie electrica furnizata **anual consumatorilor finali**

Rolul Operatorului de Transport și Sistem (Transelectrica S.A.)

- Primește lunar de la producători și de la Operatorii de Rețele la care aceștia sunt racordați notificări privind cantitățile de E-SRE livrate în rețele
- Emite lunar certificate verzi producătorilor pentru cantitatea de E-SRE produsă și livrată în rețea în luna anterioară
- Colectează sumele corespunzătoare penalizărilor de la furnizorii care nu și-au îndeplinit cota obligatorie la sfârșitul perioadei de conformare

Sumele de bani rezultate din aplicarea penalizărilor, colectate de operatorul de transport și de sistem, sunt alocate anual în baza unei proceduri elaborate de către ANRE, pentru:

- achiziția de la producători a certificatelor verzi oferite pe piața dar netranzaționate, la valoarea minimă de tranzaționare stabilită conform art.7, alin. (2), pentru anii în care cererea de certificate verzi este mai mare decât oferta;
- redistribuire către producătorii de energie electrica din surse regenerabile de energie în funcție de numărul de certificate verzi vândute și de tipul tehnologiei de producere.

Rolul OPCOM

- Înregistrează participanții la Piața de Certificate Verzi
- Prognozează și face publică cererea și oferta de Certificate Verzi la nivel național
- Înregistrează contractele bilaterale de tranzaționare a Certificatelor Verzi între producătorii de energie electrica din surse regenerabile de energie și furnizori
- Înfiiințează și administrează *Registrul certificatelor verzi*
- Asigura cadrul de tranzaționare pentru Certificatele Verzi pe Piața Centralizată
- Primește ofertele de vânzare/cumpărare a certificatelor verzi de la producători/furnizori (consumatori)
- Stabilește și face public Prețul de Închidere al Pieței Centralizate de Certificate Verzi și numărul de Certificate Verzi tranzaționate lunar pe Piața Centralizată de Certificate Verzi
- Afișează lunar cererea cumulată de Certificate Verzi și oferta cumulată de Certificate Verzi pe anul în curs
- Stabilește drepturile și obligațiile de plată ale participanților la Piața Centralizată de Certificate Verzi

Piața Centralizată de Certificate Verzi asigură:

- Concurența, transparența, nediscriminare
- Reducerea preturilor de tranzaționare

- Stabilirea preturilor de referință pentru alte tranzacții din piața certificatelor verzi

Funcționarea PCCV

- Înscrierea participanților la Piața Centralizată de Certificate Verzi (**PCCV**)
- Participanții transmit lunar oferte de vânzare sau de cumpărare, în Intervalul de Ofertare

Operatorul Pieței de Certificate Verzi:

- Preia ofertele și transmite Confirmări de primire
- Validează ofertele și transmite Notificări despre acceptarea sau respingerea lor
- În ziua de Tranzacționare, stabilește Numărul de Certificate Verzi (**CV**) tranzacționate și Prețul de Închidere al Pieței de Certificate Verzi (**PIPCV**)
- Întocmește și transmite fiecărui participant Notele de decontare

Determinarea PIPCV și a numărului de CV tranzacționate pe PCCV

- Ofertele reprezintă perechi preț-cantitate : cel puțin o pereche și cel mult trei perechi
- PIPCV și Numărul de CV tranzacționate